

היה זה כאילו נגעה פיה טובה במטה הקסמים שלה במדינה. הצללים נעלמו מעין המדינה כולה טבעה בים של אורות. שני המוסדות המשרים בכל ימות השנה דכאו על האורח -- בית המשפט והכנסת -- שבתו מזה זמן רב. עסקני כל המפלגות, גם הם ברובם דמויות שאינן משמחות את הלבבות -- הסתובבו ככדורים פורחים מסביב לכדור הארץ, במשלחות ובסקים שונים. תחת כל אלה התמלאה המדינה במאורעות יפים וחובביים. כינוס מדעני האטום, ששם את הדגש על הכושר המדעי של ישראל, נעל. למחרת היום נפתחה ברמת-גן המכביה (ראה עמודים 17-18). שהבליטה לעיני כל את הסולידריות הגדולה של העולם היהודי. כעבור יומיים התגלפו הדגלים מעל לתערוכת תביל, המאורע הבינלאומי של עולם הבולים.

לפי כל היסמנים, יהיו הימים הנוראים הפעם הימים הטובים ביותר של השנה.

מדיניות

כהן בבית-קברות

הידיעה היתה קטנה, נדחקה לקרן-זווית בעמודי העיתונים. אולם תוכנה היה מהפכני: נציג לוחמיה-שיחורר האגריים בא"ם פנה למשלחת ישראל, ביקש את עזרתה ב" ויכוח על עתיד אלג'יריה, על אף יחסיה הידידותיים של ישראל עם צרפת.

אנשי משרד-החוץ רק משכו בכתפיהם -- ישראל קשורה כיום לצרפת במידה שאינה מאפשרת שום תמרון. הם לא ראו כי הוצעה להם זו הפעם הראשונה בשנים האחרונות הזדמנות של זהב לעשות גיסטה שתהדרד בעולם הערבי, לתמוך זו הפעם הראשונה בגלוי בתנועת-שיחורר ערבית.

אילו עשתה זאת ישראל, היתה מניחה את יסודות הגשר הראשון אל הנוש הערבי ה" גדול הקם עתה בצפון אפריקה, ממארוק ועד טוניסיה. בפעם הראשונה היתה קונה לעצמה דריסת-רגל במחנה הגדול של עמי אפריקה ואסיה, השולטים בא"ם. אולם רוב מנהיגי המדינה, שמבטיחה נעוצים באירופה השוקעת, לא הבינו את גודל ההזדמנות. היא הוחמשה, כרגיל.

הציונים בעור עבה. רק איש אחד ממני היגי ישראל השמיע השבוע כמה מלים ש" העירו כי עיניו נשואות אל העתיד. דוד הכהן, נסין ממלכת סולל-בונה ועסקן יוצא דופן של מפא"י, הכריז בלונדון תגינת כי אטור לתלות תקתח כוזבות ביחסים בין ישראל וצרפת.

הבמה, שהכהן בן 59- בחר למטרה זו, לא היתה מתאימה ביותר. ראש המשלחת הפרלמנטרית של הכנסת בבריטניה, וחבר משלחת ישראל לעצרת א"ם, אמר את דבריו ורקא לפני מנהיגי הציונות הבריטית. אולם למרות בחירה בלתי-דיפלומטית זו של הדיפלומט המאוס בינגווינסקס דיפלומטיים, היו דבריו בעלי תוכן עמוק.

אין זו הפעם הראשונה שהכהן מעורר מהומה בשלחת בית-הקברות של משרד החוץ (ובקבוצת-החצר של דוד בן-גוריון) בהשמיעו דברים מרחיקי-ראות. לפני שנתיים התגבש עם משה שרת, אז עדיין שר-החוץ, כשתבע לפתוח דף חדש ביחסי המדינה עם סין העממית, כצעד לקראת השתלבות המדינה בגוש האפרו-אסיאתי. כתוצאה מכך שוחרר או מתפקידו כציר ישראל בברומה.

גם הפעם קמה צעקה גדולה נגד הכהן. חרות והצ"כ דרשו להתירו לארץ, רוב העתונים ירובו את חציהם. אולם הכהן, אדם שיש לו עור עבה מאד לגבי ביקורת סרק, לא התרשם מבידותו. הוא המשיך בדרכו לאמריקה, שם יהיה בקירבה מנהיג אחר, שהזהיר גם הוא בפני אשליות ביחסים עם צרפת: ד"ר נחום גולדמן, חסיד הש" תלבות ישראל באסיה.

יחסי-חוץ

בלי חיוכים

השבוע הגיעו יחסי ישראל-בריית-המועצות לשיא של מתיחות, אשר לא היה דוגמתו מאז עליית הרופאים ומשפטי פראג. הפרשה המדימיה של מעצרו, חקירתו ועינויו של נספח השגרירות הישראלית במוסקבה אליהו חזן העמידה בספק עצם האפשרות של המשך תזן העמידה בספק עצם האפשרות של המשך (המחשך בעמוד 8)

הלויתנים ישובו להם בשקט, בפרומקציונרים לא נגעו, אולם שוט הונף על שכונות העוני

נאלצו הפקחים לצאת לשכונות העוני ול- היאבב בכוח עם התושבים הממורמרים, עמדו הפעם בפני משימה קלייחסיית. אור- פיר הכין אותם בקפדנות לפגישה הבלתי- נעימה עם התושבים של שכונת רחביה, הרובע האריסטוקרטי של ירושלים. "עליכם להקפיד על הגימוס אך להתנהג

שוטים אחרי שבמשך שבועיים שוטטה משאית השוט ברחובות ירושלים, נור- שאת פקחים-מעקלים ומקושטת בכרזה "מדור העינקולים", הורה ראש העיר המפא"י אגרון להסיר את הטלט המשטה, כדי לא להמשיך ולהרגיז את תושבי הבירה.

בתקיפות, הסביר הסרן לפיקודיו. הפקחים חייבו. אופיר חילק אותם לחוליות. כל חוליה כללה פקחים-מקל, גובה ושוטר. החוליות קיבלו חבילת כרטיסים. בכל כרטיס נרשמו פרטיו האישיים של חיוב המס, סכום המס שהוא חייב בו, והתאריך בו נשלחה לו התראה. "יש למישהו שא- לות?" שאל אופיר. הפקחים שתקו. איש לא שאל כלום. זכרו של מיכאל חרל"ם, אחד הגובים ה" ותיקים שהועמד בפני בית-דין משמעתי, היה עדיין טרי.

כאשר שמע שעליו לצאת למיבצע שוט, הגיב הגובה הוקן בחריפות. "אצלי כולם משלמים בזמן", הכריז. "המיבצע הזה סתם מקלקל לי את היחסים עם התושבים; אני לא אלך להוציא למישהו רדיו מהבית בגלל זה שאין לו כרעג כסף. תמיד כולם שילמו בסדר, ואני לא אתנהג בפראות בגלל זה שמישהו כאן רוצה לעשות רושם!" הצהיר חרל"ם.

היתה זו ההתנגדות הראשונה והאחרונה. אופיר לא היה מוכן להתוכח, עבודתו של חרל"ם הופסקה, עד שהתנצל בפומבי. מאז לא היו ויכוחים נוספים.

★ ★ ★

"חסר כסף לקניאק?"

רחבה שלפני בנין העירייה עמדה בתחילת השבוע משאית אפורה, מקושטת מכל צדדיה בשלטים גדולים. "עיריית ירושלים -- מדור העינקולים". היתה זו הפעם האחרונה בה זכתה המכונת ה" ישנה להתגנדר בקישוט רב-הרושם. עוד באותו יום הורדו ממנה שלטי הפרסומת, על-פי הוראתו של ראש-העיר. גרשון אגרון חשש שהפרסומת הרבה, שליחתה את המיבצע, הפגע בפופולריותו.

אזרחים ירושלמיים מוכהלים

אמיתרו להסתר את מקלטי-הרדיו שלהם, עקרות-בית העבירו מכונית-תפירה מדירה לדירה, חפציה-ערך הניתנים לטלטול הוחבאו בסליקים למיניהם. הירושלמים התכוונו לקבל את פני הפקחים העירוניים של מיבצע שוט -- אותו מיבצע שהתחיל לפני שבועיים, כאשר הודבק על לוח המודעות של מחלקת ההוצאה-לפועל של עיריית-ירושלים מיסמך מדהים. הכותרת הרשמית שהתנוססה ב" ראשו: "מיבצע בסטון". הכריז המיסמך: "עיריית ירושלים תפתח בתחילת חודש ספטמבר במבצע מיוחד לזירוז גבית המסים. מטרתו המיבצע: (1) גבית המסים מן התושבים המפגרים בתשלומים, או משתמטים מהם. (2) הד צבורי אצל כל חיובי המסים, גם אם לא נפגעו ישירות על-ידי המיבצע. (3) להביא לתשומת לבם של התושבים ה" משלמים את מיסיהם כסדרם, שיש תגובה על השתמטות.

צורת הביצוע: חוליות פקחים, ב" ליות גובים וליחי משרתה, יבקרו בבתים של חיובי המס, יגבו את החוב. במידה והסלום לא ישולם מיד, יעקלו הפקחים רכוש נייד בעל ערך מתאים, ויחרימו אותו. רכב יעמוד לרשות החוליות, ולשם העברת החפצים המעוקלים למחסני העירייה.

"כל המחלקות מתבקשות לשתף פעולה עם מארגני המבצע. (חתום) א. מריני, סגן גובר העירייה."

בפרובינציית הירושלמית אין סודות. כע- בור שעות אחרות ידעה כל העיר על ההכנות. אזרחים שלא היו בסווחים ב" פרוסקציה שלהם במשרדי העירייה החלו בהכנותיהם המתחרות.

★ ★ ★

אברבסטון

מאחורי מכתבה ענקית, במשרד מרחח בבנין העירייה, ישב אברהם מריני, סגן-הגובר העירוני. מריני, איש אחדות-העבודה, נכנס לתפקידו הנוכחי ל- פני שנתיים. במשרתו הקודמת, במשרד האוצר, לא השאיר מאחוריו הפקד הוותיק שום מעשה הראוי לציון. בתפקידו החדש החליט סגן-הגובר להוכיח את כוחו. הגבר אפורה-השיער, בגיל העמידה, ש" נהג ללכת כשהוא נשען על מקל-טיול צהבהב, זכה להקרא בפי חבריו לעבודה אברבסטון (בעל המקל). אברבסטון גיסה ליעל את שיטת גבית-המיסים, אך ללא הצלחה יתירה. מנגנון מסורבל ובלתי- יעיל, המוגן על-ידי ועדי העובדים, מברריו, הוא אשר הפריע לו. הערתו של מבקר המדינה, כי הוצאות הגבייה עלו בירושלים מ-6% בשנים הקודמות ל-8% בשנה האחרונה, הוציאה את סגן-הגובר משלוחו.

מריני קרא אליו את מרדכי אופיר, פקיד שוכנס לעבודה הודות לכרטיס המפ"י לגה המפא"י ולקשריו הטובים עם מרדכי איש-שלום. סגן ראש-העיר.

על הצעיר חסר-הנסיון הוטל תפקיד נכבד. היה עליו לארגן מבצע שיהאלץ את כל חיובי המסים בירושלים לשלם את חובם מיד. מרדכי התחיל לעבודה במלאו המרץ. על סמך נסיונו הצבאי כסרן בצה"ל אירגן מסע עינקולים נרחב, קרא למיבצע על שם אדונו: מבצע בסטון (מקל). השם, שהיה צריך לשמש את פקיד העירייה בלבד, נדד מפה לאונן עד שהגיע לרחוב ה" ירושלמי. לאוני התושבים הגיע השם בשיבוש קל, המיבצע כונה בשם מיבצע שוט.

★ ★ ★

השוט הונף

תב, "העולם הזה" שיצא ללוח את מסע העינקולים פגש את הפקחים, כשהם מצטופפים סביב שולחנו של אופיר. בניגוד למינים הראשונים של המיבצע, בהם